

CINC
ANYS
DE
POLS

BOLS
DE
ANYS
CINC

Cesc Mulet

CINC ANYS DE POLS

L'endemà de la Festa Major, Can Pereó, el bar del poble, tanca. Són quinze dies de vacances l'any, ben guanyades. Na Francesca i en Llorenç, que duen el cafè, solen fer un viatge: Kenya, Perú... Aquest any la volta és més curta: uns dies a Astúries.

Tancat Can Pereó, queda el bar del Forn de Sa Plaça. Fa poc que va obrir, encara que allà hi havia un forn de llenya, i per això el rètol diu: «Forn des de 1926».

Entre persiana i persiana, per cert, un veïnat guaitant a la cotxera mentre em remirava em va esclatar a la cara:

-Hi ha sa tragèdia grega, que tots sabem què és, i... Saps quina és sa tragèdia mallorquina...? Pintar ses persianes.

Jo t'ajudaria, però seees persiaaaanes? ....

Entre persiana i persiana qualche matí, vaig a la plaça a prendre el segon cafè amb els padrins... Així ensopec amb la vida de cada dia.

CINC
ANYS
DE
POLS

Cesc Mulet
Il·lustració: Saskia Ulbricht

La Perifèrica ©2014

I. el paner

M'assec amb en Toni es pintor i en Mateu Barratot. Així com així, compareixen les figues de moro. En Mateu diu que la dona no pot aturar de menjar-ne. Qualcú xerra de cagarrines... Però és el paner que agafa tot el protagonisme.

-Tens paner? -diu en Toni

-Què he d'anar a tenir paner? Amb un poal! -respon en Mateu.

-No ho fas bé, has de posar-les dins d'un paner amb aigo, i així quan les remenes surten ses punxes.

Xerrant de punxes, en Mateu, mostrant les palmes de les mans, comenta que les té sembrades.

Els cont que m'han dit, i jo no en tenia ni idea, que a la seca s'emprava la fulla de figa de moro per sembrar tomatigueres. En Mateu afegeix tot d'una:

*-I tant! I no només ses tomatigueres ...
Com que sa fulla duu molta d'aigo, és un molt bon planter.*

En Toni diu que se'n va a cercar en Tòfol. És el seu lloro.

II. senyorejava!

Avui he arribat una mica tard i en Barratot ja se'n va per dur el pa a la dona. Diu que el matarà...

-Només falta que esperi es pa per berenar.

Demana un tallat i, amb el diari a la mà, surt cap a la taula d'on ha partit en Mateu...

-Si faig nosa...?

Un vell home em deixa seure ben tranquil.lament... Al cap d'una estona em demana si som el fill d'en Miquel. Dic que sí.

- Saps que en férem de partides de billar amb ton pare a Can Pereó... Després quan ell va comprar es billar me va convidar moltes vegades a ca vostra. Que encara el teniu...? Saps que se va morir de jove ton pare...

S'afegeix a la taula en Pere. Ho sé perquè en Feliu —així es diu l'amic de mon pare— li demana:

-Pere, mem si saps de qui és fill?

-Ara no hi caic!

-D'en Miquel, es carter.

*-Vatuadell! Sí, que t'hi sembles. Ton pare!
Senyorejava! Quants d'anys tenia quan es
va morir?*

-Setanta-nou -li contest.

*-No ho semblava... Saps que era de curro.
Se'n va anar aviat. Jo duc un bon trull
amb sa pròstata. Ara tornaré a fer
químio... Però estic la mar de bé.*

Qui parla és en Feliu, mentre en Pere li demana:

-Quant de temps fa que estàs fotut?

*-Saps que ho vaig passar de malament,
vaig quedar en ets ossos. Però mira!*

III. cinc anys de pols

Fora persianes, hem buidat i fet net l'aljub, mai hi havia davallat. Baixar-hi és entrar dins d'un nou món.

I no ho dic pel que s'acaramulla al fons, ho dic per entrar a la fosca.

Acabada la feina, devers les deu, cap a plaça. Duc la samarreta plena d'esquitxos de fang. Deman disculpes per si faig pudor. En Mateu vol saber si hi havia molta merda. Li contest que no, que estava prou neta, i que he passat un guster. No hi havia baixat mai.

- Alerta! S'altre dia per Inca se'n va morir un, però pintava ses parets, devia dur qualque producte químic. No hi baixis tot sol. Heu de ser sempre dos. I encendre una llum. Si s'apaga s'espelma, vol dir que no hi ha oxigen.

Al costat d'en Mateu hi ha un home llegint el diari. Es diu Manuel i es fica a la conversa.

-Vols que la véngui a mirar? S'altre dia en vaig fer una de neta. Lo que treguérem de dins no té nom.

Li contest que la feina ja està feta i que sembla que no hi ha cruïes. Hi havia dues arrels que pareixien una gran cabellera, com si s'haguessin esfilegat un bon grapat de fregalls d'espart.

Suara me vénen al cap les mines del poble i no ho dubt.

-I ses mines? Que hi heu baixat mai, a una mina?

-Un pic mai quan era petit -diu en Mateu-

Un vespre, mon pare, que feia feina a sa mina de davall Cristo Rei -és la muntanya amb l'ermita esbucada del poble-, ens digué en es meu germà gran i jo: qui vol baixar demà a sa mina? Jo devia tenir no més de 9 anys o això. Tots dos mos férem es sord. Però mon pare, per engatusar-mos, amollà: allà baix hi ha els tarongers més meravellosos que haureu vist mai! L'endemà molt prest baixava penjat d'una corda. Tarongers, has dit?! Una guarda d'homos en pèl que picaven. Vaig tornar a pujar; i no hi he tornat baixar mai.

Vàrem riure tots plegats i en Manuel encetà un monòleg.

-Jo vaig fer de miner uns quants anys, però es qui hi ho va ser tota sa vida és es meu germà, que se va jubilar amb sos cinc anys de pols.

- Què es això? -vaig interrompre.

- Tots ets miners, per sa silicosi, sa malaltia de sa pols en ets pulmons, poder demanar sa jubilació cinc anys abans... Si són en ets 65, idò en ets 60! Es meu germà era molt bèstia. Bé era, ho és. Fixa't que tenia una vegada una mostela en es dit gros que l'emprenyava i no se li va ocórrer res més que encetar-se-la pegant-se un cop de martell... Posant el dit damunt dels ferros de sa via.

Vaig posar una carussa de... i em va sortir: «Això són homes!»

-Homos! Si tenia una ferida se la cosia ell mateix amb agulla i fil. Era barrobiner, qualque vegada el vaig acompanyar. Això sí! A totes ses mines que he anat hi ha amagatalls on hi pots trobar una botella de mesclat. Mateu, i quan has dit lo dets homos en pilotes, i tant que anàvem en calçons blancs tot lo dia.

I no t'ho perdís! quan pujaves a dalt i te treies ses botes sortia tota sa suada des dia, un raig d'aigo ben gros...

En Mateu afegí històries i desventures, i no sé com tornà a l'aljub.

-Sa manera antiga de fer net s'aljub era amb calç. Una bona emblanquinada i lo més important, una botella de cassalla.

-M'estàs diguent que m'he de beure una cassalla? -vaig dir rient.

-No, pardal! Esquitar ses parets, amb sa cassalla.

Arribà en Toni amb en Tòfol, es lloro.

-Toni, com s'agafa un lloro?

Me pren la mà i m'estira els dets per posar-hi en Tòfol.

-Uf!!! Sí que pesa. Quina llàstima que ningú tengui una màquina de fotos...

Paresc un pirata?

No ho havia acabat de dir quan vaig sentir un clic!

Cesc Mulet, Palma. Novembre 2013

Il.lustració: Saskia Ulbricht

“-Hi ha sa tragèdia grega, que tots sabem què es, i.... saps quina és sa tragèdia mallorquina? ... pintar ses persianes...”

**CINC
ANYS
DE
POLS**